

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 24ης Νοεμβρίου 2015*

«Κοινοτικό σήμα — Διαδικασία ανακοπής — Αίτηση καταχώρισης του λεκτικού σήματος WESTERN GOLD ως κοινοτικού σήματος — Προγενέστερα εθνικά λεκτικά σήματα και προγενέστερο κοινοτικό και διεθνές λεκτικό σήμα WeserGold, Wesergold και WESERGOLD — Σχετικός λόγος απαραδέκτου — Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 — Απόφαση επί της προσφυγής — Άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 — Υποχρέωση αιτιολόγησης — Δικαίωμα ακρόασης — Άρθρο 75 του κανονισμού 207/2009»

Στην υπόθεση T-278/10 RENV,

riha WeserGold Getränke GmbH & Co. KG (πρώην Wesergold Getränkeindustrie GmbH & Co. KG), με έδρα το Rinteln (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους T. Melchert, P. Goldenbaum και I. Rohr, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου αρχικά από τον A. Pohlmann και στη συνέχεια από τον S. Hanne,

καθού,

αντίδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου:

Lidl Stiftung & Co. KG, με έδρα το Neckarsulm (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους A. Marx και M. Schaeffer, δικηγόρους,

με αντικείμενο προσφυγή που έχει ασκηθεί κατά της απόφασης του πρώτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 24ης Μαρτίου 2010 (υπόθεση R 770/2009-1), η οποία αφορούσε διαδικασία ανακοπής μεταξύ της Wesergold Getränkeindustrie GmbH & Co. KG και της Lidl Stiftung & Co. KG,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από την M. E. Martins Ribeiro (εισηγήτρια), πρόεδρο, και τους S. Gervasoni και L. Madise, δικαστές,

γραμματέας: J. Weychert, υπάλληλος διοίκησης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 15ης Απριλίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 23 Αυγούστου 2006 η παρεμβαίνουσα, η εταιρία Lidl Stiftung & Co. KG, υπέβαλε αίτηση καταχώρισης κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί [έχει αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1)].
- 2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σημείο WESTERN GOLD.
- 3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στην κλάση 33, υπό την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «Αλκοολούχα δυνατά ποτά, ειδικότερα ούισκι».
- 4 Η αίτηση καταχώρισης κοινοτικού σήματος δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 3/2007, της 22ας Ιανουαρίου 2007.
- 5 Στις 14 Μαρτίου 2007 η εταιρία Wesergold Getränkeindustrie GmbH & Co. KG, στα δικαιώματα της οποίας έχει υπεισέλθει η προσφεύγουσα εταιρία riha WeserGold Getränke GmbH & Co. KG, υπέβαλε, βάσει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρου 41 του κανονισμού 207/2009), ανακοπή κατά της καταχώρισης του σήματος που αφορούσε η αίτηση, σε σχέση με τα προϊόντα που αναφέρθηκαν παραπάνω στη σκέψη 3.
- 6 Η ανακοπή στηριζόταν σε δικαιώματα επί διαφόρων προγενέστερων σημάτων.
- 7 Το πρώτο από τα προγενέστερα σήματα που επικαλέστηκε η ανακόπτουσα εταιρία ήταν το κοινοτικό λεκτικό σήμα αριθ. 2994739, WeserGold, για το οποίο η αίτηση καταχώρισης είχε κατατεθεί στις 3 Ιανουαρίου 2003 και η καταχώριση είχε γίνει στις 2 Μαρτίου 2005 και το οποίο κάλυπτε τα προϊόντα των κλάσεων 29, 31 και 32 που αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή ανά κλάση:
 - Κλάση 29: «Διατηρημένα, ξηρά και μαγειρεμένα φρούτα και λαχανικά· ζελατίνες, μαρμελάδες, κομπόστες φρούτων· γαλακτοκομικά προϊόντα, συγκεκριμένα ροφήματα από γιαούρτι, αποτελούμενα κυρίως από γιαούρτι καθώς και από χυμούς φρούτων ή χυμούς λαχανικών».
 - Κλάση 31: «Νωπά φρούτα».
 - Κλάση 32: «Υδατα μεταλλικά και αεριούχα· άλλα μη οιοπνευματώδη ποτά, συγκεκριμένα λεμονάδες, αεριούχα ποτά και ποτά με κόλα· χυμοί φρούτων, ποτά φρούτων, χυμοί λαχανικών και ποτά λαχανικών· σιρόπια και άλλα παρασκευάσματα για ποτοποιία».

- 8 Το δεύτερο από τα προγενέστερα σήματα που επικαλέστηκε η ανακόπτουσα εταιρία ήταν το γερμανικό λεκτικό σήμα αριθ. 30257995, *WeserGold*, για το οποίο η αίτηση καταχώρισης είχε κατατεθεί στις 26 Νοεμβρίου 2002 και η καταχώριση είχε γίνει στις 27 Φεβρουαρίου 2003 και το οποίο κάλυπτε τα προϊόντα των κλάσεων 29, 31 και 32 που αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή ανά κλάση:
- Κλάση 29: «Διατηρημένα, ξηρά και μαγειρεμένα φρούτα και λαχανικά· ζελατίνες, μαρμελάδες, κομπόστες φρούτων· γαλακτοκομικά προϊόντα, συγκεκριμένα ροφήματα από γιαούρτι, αποτελούμενα κυρίως από γιαούρτι καθώς και από χυμούς φρούτων ή χυμούς λαχανικών».
 - Κλάση 31: «Νωπά φρούτα».
 - Κλάση 32: «Υδατα μεταλλικά και αεριούχα· άλλα μη οιοπνευματώδη ποτά, συγκεκριμένα λεμονάδες, αεριούχα ποτά και ποτά με κόλα· χυμοί φρούτων, ποτά φρούτων, χυμοί λαχανικών και ποτά λαχανικών· σιρόπια και άλλα παρασκευάσματα για ποτοποιία».
- 9 Το τρίτο από τα προγενέστερα σήματα που επικαλέστηκε η ανακόπτουσα εταιρία ήταν το διεθνές λεκτικό σήμα αριθ. 801149, *Wesergold*, για το οποίο η αίτηση καταχώρισης είχε κατατεθεί στις 13 Μαρτίου 2003 και το οποίο παρήγε αποτελέσματα στην Τσεχική Δημοκρατία, στη Δανία, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Ιταλία, στην Ουγγαρία, στην Αυστρία, στην Πολωνία, στην Πορτογαλία, στη Σλοβενία, στη Σουηδία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις χώρες της Μπενελούξ και κάλυπτε τα προϊόντα των κλάσεων 29, 31 και 32 που αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή ανά κλάση:
- Κλάση 29: «Διατηρημένα, ξηρά και μαγειρεμένα φρούτα και λαχανικά· ζελατίνες, μαρμελάδες, κομπόστες φρούτων· γαλακτοκομικά προϊόντα, συγκεκριμένα ροφήματα από γιαούρτι, αποτελούμενα κυρίως από γιαούρτι καθώς και από χυμούς φρούτων ή χυμούς λαχανικών».
 - Κλάση 31: «Νωπά φρούτα».
 - Κλάση 32: «Υδατα μεταλλικά και αεριούχα· άλλα μη οιοπνευματώδη ποτά, συγκεκριμένα λεμονάδες, αεριούχα ποτά και ποτά με κόλα· χυμοί φρούτων, ποτά φρούτων, χυμοί λαχανικών και ποτά λαχανικών· σιρόπια και άλλα παρασκευάσματα για ποτοποιία».
- 10 Το τέταρτο από τα προγενέστερα σήματα που επικαλέστηκε η ανακόπτουσα εταιρία ήταν το γερμανικό λεκτικό σήμα αριθ. 902472, *WESERGOLD*, για το οποίο η αίτηση καταχώρισης είχε κατατεθεί στις 12 Ιουνίου 1970, η καταχώριση είχε γίνει στις 16 Φεβρουαρίου 1973 και η ανανέωση στις 13 Ιουνίου 2000 και το οποίο κάλυπτε τα προϊόντα της κλάσης 32 που αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή: «Μηλίτες, αναψυκτικά, μεταλλικά νερά, χυμοί λαχανικών ως ποτά, χυμοί φρούτων».
- 11 Το πέμπτο από τα προγενέστερα σήματα που επικαλέστηκε η ανακόπτουσα εταιρία ήταν το λεκτικό πολωνικό σήμα αριθ. 161413, *WESERGOLD*, για το οποίο η αίτηση καταχώρισης είχε κατατεθεί στις 26 Ιουνίου 1996 και η καταχώριση είχε γίνει στις 11 Μαΐου 1999 και το οποίο κάλυπτε τα προϊόντα της κλάσης 32 που αντιστοιχούσαν στην ακόλουθη περιγραφή: «Μεταλλικά νερά και νερά πηγής· νερά επιτραπέζια, μη οιοπνευματώδη ποτά· χυμοί φρούτων, νέκταρ φρούτων, σιρόπια φρούτων, χυμοί λαχανικών, νέκταρ λαχανικών, αναψυκτικά, ποτά με βάση χυμούς φρούτων, λεμονάδες, αεριούχα ποτά, ποτά με βάση μεταλλικό νερό, ice tea (παγωμένο τσάι), αρωματισμένα μεταλλικά νερά, μεταλλικά νερά με προσθήκη χυμών φρούτων —όλα τα παραπάνω ποτά ακόμη και για διαιτητικές χρήσεις που δεν εξυπηρετούν ιατρικούς σκοπούς».
- 12 Ο λόγος που προβλήθηκε προς στήριξη της ανακοπής ήταν ο προβλεπόμενος στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009).

- 13 Στις 11 Ιουνίου 2009 το τμήμα ανακοπών δέχτηκε την ανακοπή και απέρριψε την αίτηση καταχώρισης κοινοτικού σήματος. Για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, το τμήμα ανακοπών, κατά την εξέταση της ανακοπής, περιορίστηκε να λάβει υπόψη μόνο το προγενέστερο κοινοτικό λεκτικό σήμα, για το οποίο δεν ήταν αναγκαίο να αποδειχθεί ότι είχε υπάρξει ουσιαστική χρήση.
- 14 Στις 13 Ιουλίου 2009 η παρεμβαίνουσα άσκησε ενώπιον του ΓΕΕΑ, βάσει των άρθρων 58 έως 64 του κανονισμού 207/2009, προσφυγή κατά της απόφασης του τμήματος ανακοπών.
- 15 Με απόφαση της 24ης Μαρτίου 2010 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το πρώτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δέχθηκε την προσφυγή και ακύρωσε την απόφαση του τμήματος ανακοπών. Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό είναι το ευρύ κοινό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα προϊόντα που καλύπτονται από το σήμα το οποίο αφορά η αίτηση και εμπίπτουν στην κλάση 33, δηλαδή τα «αλκοολούχα δυνατά ποτά, ειδικότερα [το] ουίσκι», δεν είναι παρόμοια με τα προϊόντα που καλύπτονται από τα προγενέστερα σήματα και που εμπίπτουν στις κλάσεις 29 έως 31 (βλ. σκέψεις 20 και 21 της προσβαλλόμενης απόφασης). Κατά το τμήμα προσφυγών, ο βαθμός ομοιότητας μεταξύ των προϊόντων που καλύπτονται από το σήμα το οποίο αφορά η αίτηση και εμπίπτουν στην κλάση 33 και των προϊόντων που καλύπτονται από τα προγενέστερα σήματα και εμπίπτουν στην κλάση 32 είναι πολύ μικρός (βλ. σκέψεις 22 έως 28 της προσβαλλόμενης απόφασης). Τα επίμαχα διακριτικά σημεία εμφανίζουν μεσαίο βαθμό οπτικής (βλ. σκέψη 33 της προσβαλλόμενης απόφασης) και ηχητικής ομοιότητας (βλ. σκέψη 34 της προσβαλλόμενης απόφασης), αλλά διαφέρουν εννοιολογικά (βλ. σκέψεις 35 έως 37 της προσβαλλόμενης απόφασης). Όσον αφορά τον διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων, το τμήμα προσφυγών έκρινε κατ' ουσία ότι είναι ελαφρώς μικρότερος από τον μέσο όρο, λόγω της παρουσίας του λεξήματος «gold», το οποίο έχει ασθενή διακριτικό χαρακτήρα (βλ. σκέψεις 38 έως 40 της προσβαλλόμενης απόφασης). Τέλος, η στάθμιση όλων των στοιχείων στη συγκεκριμένη υπόθεση στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κινδύνου σύγχυσης καταλήγει, κατά το τμήμα προσφυγών, στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης μεταξύ των επίμαχων διακριτικών σημείων (βλ. σκέψεις 41 έως 47 της προσβαλλόμενης απόφασης).

Διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου

- 16 Η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Ιουνίου 2010, άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης λόγω παράβασης του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του άρθρου 64, του άρθρου 75, δεύτερο εδάφιο, και, επικουρικά, του άρθρου 75, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 207/2009.
- 17 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 27ης Ιουνίου 2012.
- 18 Με την απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2012, Wesergold Getränkeindustrie κατά ΓΕΕΑ — Lidl Stiftung (WESTERN GOLD) (T-278/10, Συλλογή, στο εξής: απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, EU:T:2012:459), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και αποφάσισε ότι το ΓΕΕΑ θα φέρει, πέραν των δικών του εξόδων, τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας και ότι η παρεμβαίνουσα θα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.
- 19 Το Γενικό Δικαστήριο, για να καταλήξει στο εν λόγω διατακτικό, εξέτασε τον πρώτο λόγο ακύρωσης, ο οποίος στηριζόταν στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, και δεν αποφάνθηκε επί των λοιπών τριών λόγων ακύρωσης που είχε προβάλει η προσφεύγουσα. Το Γενικό Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε, με τη σκέψη 58 της απόφασής του, ότι τα επίμαχα διακριτικά σημεία, παρά την οπτική και ηχητική ομοιότητά τους, είναι, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά, λόγω των σημαντικών εννοιολογικών διαφορών τους, αποφάνθηκε, με τις σκέψεις 72, 82 και 83 της εν λόγω απόφασης, ότι κακώς το τμήμα προσφυγών, πρώτον, έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε επικαλεστεί τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων ως αποτέλεσμα της χρήσης τους, δεύτερον, παρέλειψε, λόγω του παραπάνω σφάλματός του, να εξετάσει έναν παράγοντα που ήταν

δυναμικά κρίσιμος για τη σφαιρική εκτίμηση της ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης μεταξύ του σήματος που αφορούσε η αίτηση και των προγενέστερων σημάτων και, τέλος, παρέβη, λόγω της παράλειψής του αυτής, ουσιώδη τύπο, του οποίου η παράβαση οδηγεί κατ' ανάγκη στην ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.

- 20 Το ΓΕΕΑ, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 4 Δεκεμβρίου 2012, άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου, με αίτημα την εξαφάνιση της εν λόγω απόφασης.
- 21 Το Δικαστήριο αναίρεσε, με την απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2014, ΓΕΕΑ κατά riha WeserGold Getränke (C-558/12 P, Συλλογή, στο εξής: αναιρετική απόφαση EU:C:2014:22), την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.
- 22 Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου ενείχε νομικό σφάλμα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, διότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο είχε κρίνει ότι η παράλειψη του τμήματος προσφυγών να αναλύσει τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους συνεπαγόταν την ακυρότητα της προσβαλλόμενης απόφασης. Το Δικαστήριο, με τη σκέψη 48 της αναιρετικής απόφασης, δέχτηκε ότι η εξέταση του στοιχείου αυτού από το τμήμα προσφυγών δεν ήταν κρίσιμη για την εκτίμηση της ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης μεταξύ των επίμαχων σημάτων, αφού το Γενικό Δικαστήριο είχε διαπιστώσει προηγουμένως ότι τα επίμαχα σήματα ήταν, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά, οπότε αποκλειόταν οποιοσδήποτε κίνδυνος σύγχυσης και η ενδεχόμενη ύπαρξη ενισχυμένου διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους δεν μπορούσε να αντισταθμίσει την έλλειψη ομοιότητας των εν λόγω σημάτων.
- 23 Το Δικαστήριο δέχτηκε με τη σκέψη 61 της αναιρετικής απόφασης τα εξής:
- «Δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε μόνο τον πρώτο από τους τέσσερις λόγους ακύρωσης που είχε προβάλει η riha WeserGold Getränke προς στήριξη της προσφυγής της, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπό κρίση διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση. Επομένως, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο»
- 24 Κατόπιν της έκδοσης της αναιρετικής απόφασης και σύμφωνα με το άρθρο 118, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, η υπόθεση ανατέθηκε στο έκτο τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων κατόπιν της αναπομπής

- 25 Το Γενικό Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 119, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας της 2ας Μαΐου 1991. Η προσφεύγουσα, το ΓΕΕΑ και η παρεμβαίνουσα κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους εμπροθέσμως, και συγκεκριμένα την 1η Απριλίου, στις 8 και στις 14 Μαΐου 2014 αντίστοιχα.
- 26 Η προσφεύγουσα, με το υπόμνημα των παρατηρήσεών της, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
 - να καταδικάσει το ΓΕΕΑ ή την παρεμβαίνουσα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 27 Το ΓΕΕΑ και η παρεμβαίνουσα, με τις παρατηρήσεις τους, ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα τόσο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου (T-278/10 και T-278/10 RENV) όσο και της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου (C-558/12 P).

Σκεπτικό

28 Η προσφεύγουσα, προς στήριξη της προσφυγής της, προβάλλει τέσσερις λόγους ακύρωσης, οι οποίοι στηρίζονται στον ισχυρισμό ότι συντρέχει παράβαση, πρώτον, του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, δεύτερον, του άρθρου 64 του εν λόγω κανονισμού, τρίτον, του άρθρου 75, δεύτερη περίοδος, του ίδιου αυτού κανονισμού και, τέταρτον, του άρθρου 75, πρώτη περίοδος, του εν λόγω κανονισμού.

Επί του πρώτου λόγου ακύρωσης: παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009

29 Από την αναίρετική απόφαση η προσφεύγουσα συνάγει ότι το επιχείρημα σχετικά με τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης και η σημασία του διακριτικού αυτού χαρακτήρα έπρεπε να εκτιμηθούν στο πλαίσιο της εξέτασης της οπτικής, ηχητικής και εννοιολογικής ομοιότητας των επίμαχων διακριτικών σημείων, οπότε εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να προβεί στην εξέταση αυτή εξετάζοντας τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης των προγενέστερων σημάτων και να αποφανθεί συνολικά επί της προσφυγής, δηλαδή επί των τεσσάρων λόγων ακύρωσης, χωρίς να δεσμεύεται από την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2012.

30 Συναφώς η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσία, πρώτον, ότι τα επίμαχα διακριτικά σημεία εμφανίζουν μεσαίο βαθμό ομοιότητας, πράγμα που άλλωστε έγινε δεκτό τόσο από το τμήμα προσφυγών όσο και με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Η προσφεύγουσα θεωρεί, δεύτερον, ότι η ύπαρξη εννοιολογικής διαφοράς μεταξύ των εν λόγω σημείων δεν εξουδετερώνει τη διαπιστωθείσα οπτική και ηχητική ομοιοτήτά τους. Τέλος, η προσφεύγουσα θέτει εκ νέου ζήτημα σχετικά με την εξέταση της ομοιότητας των επίμαχων σημείων και την ανάλυση της ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης και διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων.

31 Στο σημείο αυτό επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από την ανάγνωση και μόνο της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο, όπως ορθά επισημαίνουν τόσο το ΓΕΕΑ όσο και η παρεμβαίνουσα, κατέληξε στο συμπέρασμα, με τη σκέψη 58 της απόφασής του, ότι «τα εν λόγω σημεία, παρά την οπτική και ηχητική ομοιοτήτά τους, είναι, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά».

32 Εξάλλου, από την αναίρετική απόφαση προκύπτει ότι το Δικαστήριο αναίρεσε την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου για τον λόγο και μόνο ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, παρά τη μη ύπαρξη ομοιότητας μεταξύ των επίμαχων σημείων, ότι κακώς το τμήμα προσφυγών δεν είχε εξετάσει τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα που είχαν αποκτήσει τα προγενέστερα σήματα λόγω της χρήσης τους, μολονότι αποκλειόταν οποιοσδήποτε κίνδυνος σύγχυσης, αφού τα επίμαχα σήματα ήταν, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά. Επομένως, το κριτήριο της ύπαρξης ενισχυμένου διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους πρέπει να εξετάζεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται καταρχάς ομοιότητα μεταξύ των επίμαχων σημείων, καθώς και ομοιότητα των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, και μάλιστα μόνο όταν εξετάζεται η ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης.

- 33 Συγκεκριμένα, οι σκέψεις 48 έως 50 της αναιρετικής απόφασης έχουν ως εξής:
- «48 Το Γενικό Δικαστήριο δηλαδή, κρίνοντας ότι η παράλειψη του τμήματος προσφυγών να αναλύσει τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους συνεπαγόταν την ακυρότητα της επίδικης απόφασης του ΓΕΕΑ, απαιτούσε από το τμήμα προσφυγών να εξετάσει ένα στοιχείο που δεν ήταν κρίσιμο για την εκτίμηση της ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, μεταξύ των επίμαχων σημάτων. Συγκεκριμένα, αφού το Γενικό Δικαστήριο είχε διαπιστώσει προηγουμένως ότι τα επίμαχα σήματα ήταν, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά, αποκλειόταν οποιοσδήποτε κίνδυνος σύγχυσης και η ενδεχόμενη ύπαρξη ενισχυμένου διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους δεν μπορούσε να αντισταθμίσει την έλλειψη ομοιότητας των εν λόγω σημάτων.
- 49 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το ΓΕΕΑ βασίμως υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ενέχει νομικό σφάλμα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009.
- 50 Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι δύο άλλοι λόγοι αναίρεσης, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με την εν λόγω απόφαση, ότι το τμήμα προσφυγών ήταν υποχρεωμένο να εξετάσει τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων ως αποτέλεσμα της χρήσης τους και ακύρωσε, με την αιτιολογία αυτή, την επίδικη απόφαση του ΓΕΕΑ, μολονότι είχε διαπιστώσει προηγουμένως ότι τα επίμαχα σήματα δεν ήταν παρόμοια.»
- 34 Αφού το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα επίμαχα διακριτικά σημεία δεν ήταν όμοια και ότι συνεπώς δεν συνέτρεχε μία από τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, αποκλειόταν οποιοσδήποτε κίνδυνος σύγχυσης, όπως προκύπτει από τη σκέψη 48 της αναιρετικής απόφασης.
- 35 Επομένως, η προσφεύγουσα κακώς αποπειράται να θέσει ζήτημα ορθότητας της ανάλυσης της ομοιότητας των επίμαχων σημείων στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με την απόφασή του και του αποτελέσματος στο οποίο κατέληξε το Γενικό Δικαστήριο, με το δεδομένο άλλωστε ότι κανένα τέτοιο ζήτημα δεν τέθηκε με την αναιρετική απόφαση.
- 36 Συγκεκριμένα, μολονότι με το διατακτικό της αναιρετικής απόφασης αναιρείται η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου χωρίς να προσδιορίζεται η έκταση της αναίρεσης αυτής, εντούτοις το διατακτικό αυτό πρέπει να συσχετιστεί με το σκεπτικό της εν λόγω απόφασης.
- 37 Πράγματι, γίνεται δεκτό κατά πάγια νομολογία ότι το όργανο το οποίο αφορά η δικαστική απόφαση, προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση και να την εκτελέσει πλήρως, υποχρεούται να σεβαστεί όχι μόνο το διατακτικό της απόφασης, αλλά και το σκεπτικό που οδήγησε στο διατακτικό αυτό και που συνιστά το αναγκαίο του έρεισμα, καθόσον το σκεπτικό αυτό είναι απαραίτητο για να προσδιοριστεί η ακριβής έννοια των κριθέντων με το διατακτικό. Το σκεπτικό αυτό δηλαδή αφενός προσδιορίζει τη συγκεκριμένη διάταξη που έχει κριθεί παράνομη και αφετέρου παραθέτει τους συγκεκριμένους λόγους της έλλειψης νομιμότητας που διαπιστώθηκε με το διατακτικό και που το θεσμικό όργανο πρέπει να λάβει υπόψη κατά την αντικατάσταση της ακυρωθείσας πράξης (απόφαση της 26ης Απριλίου 1988, Αστερίς κ.λπ. κατά Επιτροπής, 97/86, 99/86, 193/86 και 215/86, Συλλογή, EU:C:1988:199, σκέψη 27· βλ. επίσης αποφάσεις της 15ης Μαΐου 1997, TWD κατά Επιτροπής, C-355/95 P, Συλλογή, EU:C:1997:241, σκέψη 21, και της 7ης Οκτωβρίου 1999, Irish Sugar κατά Επιτροπής, T-228/97, Συλλογή, EU:T:1999:246, σκέψη 17).
- 38 Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι το Δικαστήριο, με τη σκέψη 50 της αναιρετικής απόφασης, διευκρίνισε ότι «η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί [...], καθόσον το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με την εν λόγω απόφαση, ότι το τμήμα προσφυγών ήταν υποχρεωμένο να

εξετάσει τον ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων ως αποτέλεσμα της χρήσης τους και ακύρωσε, με την αιτιολογία αυτή, την επίδικη απόφαση του ΓΕΕΑ, μολονότι είχε διαπιστώσει προηγουμένως ότι τα επίμαχα σήματα δεν ήταν παρόμοια», πράγμα που σημαίνει ότι το Δικαστήριο δεν θέλησε να θέσει ζήτημα ορθότητας των διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο ως προς τα πραγματικά περιστατικά, όσον αφορά την ανάλυση της ομοιότητας των επίμαχων σημείων, και οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση της συλλογιστικής του Δικαστηρίου.

- 39 Αφού αυτή η αιτιολογία για την ακύρωση δεν έθιγε τις εν λόγω διαπιστώσεις ως προς τα πραγματικά περιστατικά, η εξέταση του πρώτου λόγου ακύρωσης περατώθηκε συνεπώς με τη διαπίστωση ότι η εξέταση του ενισχυμένου διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους ήταν αλυσιτελής, αφού τα επίμαχα σημεία διέφεραν.
- 40 Τούτο επιβεβαιώνεται επίσης στη σκέψη 48 της αναιρετικής απόφασης, όπου το Δικαστήριο επισήμανε ότι, «αφού το Γενικό Δικαστήριο είχε διαπιστώσει προηγουμένως ότι τα επίμαχα σήματα ήταν, κατόπιν σφαιρικής εξέτασης, διαφορετικά, αποκλειόταν οποιοσδήποτε κίνδυνος σύγχυσης και η ενδεχόμενη ύπαρξη ενισχυμένου διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων λόγω της χρήσης τους δεν μπορούσε να αντισταθμίσει την έλλειψη ομοιότητας των εν λόγω σημάτων».
- 41 Η ορθότητα όμως της ανάλυσης της ομοιότητας των επίμαχων διακριτικών σημείων, και ειδικότερα της διαπίστωσης του Γενικού Δικαστηρίου ότι διέφεραν, αμφισβητήθηκε από την προσφεύγουσα κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία, όπως προκύπτει από τη σκέψη 38 της αναιρετικής απόφασης, με την οποία το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η προσφεύγουσα θεωρούσε ότι ο πρώτος λόγος αναίρεσης ήταν αβάσιμος, «διότι η εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ότι δεν υπήρχε ομοιότητα μεταξύ των επίμαχων σημάτων αποτελούσε ενδιάμεσο συμπέρασμα, το οποίο έπρεπε να εξεταστεί στη συνέχεια σε συνάρτηση με το ζήτημα του διακριτικού χαρακτήρα των προγενέστερων σημάτων».
- 42 Το Δικαστήριο, μη δεχόμενο την άποψη της προσφεύγουσας και αναιρώντας την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου με το σκεπτικό ότι η μη ύπαρξη ομοιότητας μεταξύ των επίμαχων σημείων είχε ως αναγκαία συνέπεια τη μη ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης, δέχτηκε, εμμέσως πλην σαφώς, την ορθότητα της ανάλυσης του Γενικού Δικαστηρίου, κατά την οποία τα εν λόγω σημεία διέφεραν.
- 43 Επιπλέον, αν σε αυτό το στάδιο ετίθετο ζήτημα ορθότητας της ανάλυσης της ομοιότητας των επίμαχων διακριτικών σημείων, μολονότι το Δικαστήριο δεν κάνει μνεία κανενός σφάλματος του Γενικού Δικαστηρίου επί του σημείου αυτού, το αποτέλεσμα θα ήταν αφενός να αναχθεί το δεύτερο τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου σε δικαιοδοτικό όργανο που θα έκρινε σε δεύτερο βαθμό την απόφαση του πρώτου τμήματος και αφετέρου να χάσει εν μέρει η αναιρετική απόφαση τη δεσμευτικότητά της, αφού η ακύρωση δεν μπορεί να βαίνει πέραν της ακυρότητας που διαπίστωσε το Δικαστήριο και να καθιστά δυνατή την αμφισβήτηση της εκτίμησης των πραγματικών στοιχείων, με συνέπεια να καθίστανται ανενεργές οι αιτιολογίες στις οποίες στηρίζεται η αναιρετική απόφαση.
- 44 Από την αναιρετική απόφαση προκύπτει συνεπώς ότι, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει, όπως προκύπτει από τη σκέψη 61 της αναιρετικής απόφασης, να εξετάσει τον δεύτερο, τον τρίτο και τον τέταρτο λόγο ακύρωσης που είχαν προβληθεί ενώπιόν του κατά την πρώτη ένδικη διαδικασία.
- 45 Συνεπώς, ο πρώτος λόγος ακύρωσης πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δεύτερου λόγου ακύρωσης: παράβαση του άρθρου 64 του κανονισμού 207/2009

- 46 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσία ότι το τμήμα προσφυγών παρέβη το άρθρο 64 του κανονισμού 207/2009, διότι εξέτασε τον κίνδυνο σύγχυσης με γνώμονα μόνο το κοινοτικό σήμα που έχει καταχωριστεί με τον αριθμό 2994739. Κατά την προσφεύγουσα, αφού το τμήμα ανακοπών είχε

καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης μεταξύ του κοινοτικού σήματος και του σήματος που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης, το τμήμα προσφυγών ήταν υποχρεωμένο, δεδομένου ότι κατέληξε αντίθετα στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε τέτοιος κίνδυνος, είτε να αναπέμψει την υπόθεση στο τμήμα ανακοπών είτε να εξετάσει αν υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης με γνώμονα όλα τα προγενέστερα σήματα των οποίων είχε γίνει επίκληση, αλλά δεν μπορούσε, εξετάζοντας τον κίνδυνο σύγχυσης με γνώμονα μόνο το προγενέστερο κοινοτικό σήμα και όχι όλα συνολικά τα προγενέστερα σήματα, να καταλήξει, όπως έπραξε, στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε τέτοιος κίνδυνος.

- 47 Από τη σκέψη 16 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει συναφώς ότι το τμήμα προσφυγών αναφέρθηκε στα «προγενέστερα σήματα» και στους «συνήθεις καταναλωτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση», με δεδομένο ότι τα προγενέστερα σήματα ήταν, πρώτον, ένα κοινοτικό και ένα γερμανικό σήμα (WeserGold, βλ. παραπάνω τις σκέψεις 7 και 8), δεύτερον, ένα διεθνές σήμα που παρήγε αποτελέσματα στην Τσεχική Δημοκρατία, στη Δανία, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Ιταλία, στην Ουγγαρία, στην Αυστρία, στην Πολωνία, στην Πορτογαλία, στη Σλοβενία, στη Σουηδία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις χώρες της Μπενελούξ (Wesergold, βλ. παραπάνω τη σκέψη 9) και, τέλος, ένα γερμανικό και ένα πολωνικό σήμα (WESERGOLD, βλ. παραπάνω τις σκέψεις 10 και 11).
- 48 Με τη σκέψη 23 της προσβαλλόμενης απόφασης το τμήμα προσφυγών αναφέρθηκε αφενός στους Γερμανούς καταναλωτές και αφετέρου στους καταναλωτές των άλλων κρατών μελών.
- 49 Όσον αφορά την ανάλυση των επίμαχων διακριτικών σημείων, το τμήμα προσφυγών κάλυψε όλα συνολικά τα προγενέστερα σήματα, καθιστώντας έτσι σαφές το γεγονός ότι η κατά κυριολεξία εξέταση αφορούσε όλα αυτά τα προγενέστερα σήματα και όχι απλώς και μόνο το προγενέστερο κοινοτικό σήμα, έστω και αν το εν λόγω τμήμα αναφέρεται στο προγενέστερο σήμα και όχι στα προγενέστερα σήματα.
- 50 Συγκεκριμένα, η σκέψη 31 της προσβαλλόμενης απόφασης είναι διατυπωμένη ως εξής:
- «Τόσο το προγενέστερο σήμα όσο και το σήμα που αφορά η αίτηση καταχώρισης είναι λεκτικά σήματα. Το προγενέστερο σήμα συνίσταται σε μια λέξη με εννέα γράμματα, τα οποία εμφανίζονται άλλοτε ως κεφαλαία, άλλοτε ως πεζά και άλλοτε ως πεζά με ορισμένα κεφαλαία ενός της λέξης, και συγκεκριμένα ως “WeserGold”, “Wesergold” και “WESERGOLD”.»
- 51 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι το τμήμα προσφυγών χρησιμοποιεί τον όρο «προγενέστερο σήμα» για να περιγράψει το σύνολο των προγενέστερων σημάτων προκύπτει από την αναμφισβήτητη ορθότητα διαπίστωση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 32 της προσβαλλόμενης απόφασης και κατά την οποία «η διαδοχική χρήση πεζών και κεφαλαίων γραμμάτων (εντός της λέξης) δεν έχει καμία σημασία για τη σύγκριση των σημείων, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο θεωρεί καταρχήν ότι ένα λεκτικό σήμα συνίσταται σε συνδυασμό γραμμάτων ή λέξεων, τυπωμένων με τη συνήθη γραμματοσειρά, χωρίς κανένα συγκεκριμένο γραφιστικό στοιχείο».
- 52 Τέλος, από την ανάγνωση και μόνο των σκέψεων 33, 36, 39 και 40 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών αναφερόταν πράγματι στα «προγενέστερα σήματα» και όχι μόνο στο κοινοτικό σήμα, στη σκέψη 45 μάλιστα της απόφασης αυτής διευκρινίζεται πάλι ότι επρόκειτο για τα σημεία WESTERN GOLD και WeserGold, WESERGOLD ή Wesergold.
- 53 Από τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακύρωσης πρέπει οπωσδήποτε να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακύρωσης: παράβαση του άρθρου 75, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 207/2009

- 54 Πρώτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσία ότι το τμήμα προσφυγών κακώς δεν την ενημέρωσε προηγουμένως για την πρόθεσή του να αποφανθεί επί του συνόλου των προγενέστερων σημάτων στα οποία στηριζόταν επίσης η ανακοπή κατά του σήματος που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης.
- 55 Επιβάλλεται ευθύς εξαρχής η διαπίστωση ότι ο λόγος αυτός, ότι δηλαδή η προσφεύγουσα δεν ενημερώθηκε για το γεγονός ότι το τμήμα προσφυγών θα βασιζόταν στο σύνολο των προγενέστερων σημάτων, έρχεται σε αντίφαση με τον δεύτερο λόγο ακύρωσης, κατά τον οποίο η εξέταση του κινδύνου σύγχυσης δεν έπρεπε να πραγματοποιηθεί με μόνο γνώμονα το προγενέστερο κοινοτικό σήμα.
- 56 Η προσφεύγουσα, όταν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της τέθηκε ερώτημα σχετικά με την αντίφαση αυτή, δεν διαφώτισε το Γενικό Δικαστήριο σχετικά με τη σχέση των δύο αυτών λόγων ακύρωσης και της συνοχής τους.
- 57 Με τα δεδομένα αυτά, πρέπει να τονιστεί ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι υπάρχει λειτουργική συνέχεια μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών του ΓΕΕΑ, δηλαδή του εξεταστή, του τμήματος ανακοπών, του τμήματος διαχείρισης των σημάτων και των νομικών θεμάτων και των τμημάτων ακύρωσης αφενός και των τμημάτων προσφυγών αφετέρου (βλ. απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, ΓΕΕΑ κατά Kaul, C-29/05 P, Συλλογή, EU:C:2007:162, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 58 Ακριβώς όμως από την εν λόγω λειτουργική συνέχεια μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών του ΓΕΕΑ συνάγεται ότι, στο πλαίσιο της επανεξέτασης από τα τμήματα προσφυγών των αποφάσεων που εκδίδουν οι υπηρεσίες του ΓΕΕΑ σε πρώτο βαθμό, τα τμήματα προσφυγών αυτά πρέπει να στηρίζουν την απόφασή τους σε όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που προέβλεψαν οι ενδιαφερόμενοι είτε κατά τη διαδικασία ενώπιον της υπηρεσίας που αποφάνθηκε σε πρώτο βαθμό είτε κατά τη διαδικασία της προσφυγής [απόφαση της 11ης Ιουλίου 2006, Caviar Anzali κατά ΓΕΕΑ — Novomarket (Asetra), T-252/04, Συλλογή, EU:T:2006:199, σκέψη 31]. Γενικότερα, όπως δέχτηκε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 57 απόφαση ΓΕΕΑ κατά Kaul (EU:C:2007:162, σκέψεις 56 και 57), από το άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, κατά το οποίο το τμήμα προσφυγών, μετά την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας, αποφαινεται επί της προσφυγής και συναφώς μπορεί «να ασκήσει τις αρμοδιότητες του τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση», προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών, για να αποφανθεί επί της προσφυγής, καλείται να προβεί σε νέα πλήρη εξέταση της ουσίας της υπόθεσης που έχει υποβληθεί στην κρίση του, τόσο από νομική άποψη όσο και ως προς τα πραγματικά περιστατικά [απόφαση της 28ης Απριλίου 2010, Claro κατά ΓΕΕΑ — Telefónica (Claro), T-225/09, EU:T:2010:169, σκέψεις 30 και 31].
- 59 Κατά συνέπεια, όλα τα ζητήματα που έπρεπε να εξετάσει το κατώτερο όργανο του ΓΕΕΑ με την απόφασή του, κατά της οποίας έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του τμήματος προσφυγών, αποτελούν μέρος του νομικού και πραγματικού πλαισίου της υπόθεσης που έχει υποβληθεί στην κρίση του, το δε τμήμα προσφυγών αιτιολογεί την απόφασή του λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία αυτά και επομένως είναι αρμόδιο να τα εξετάζει. Αφού το ζήτημα της ομοιότητας των προγενέστερων σημάτων έπρεπε κατ' ανάγκη να εξεταστεί για να εξακριβωθεί αν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης και οι ενδιαφερόμενοι είχαν υποβάλει παρατηρήσεις ενώπιον του τμήματος ανακοπών, το τμήμα προσφυγών ήταν αρμόδιο, λόγω της λειτουργικής συνέχειας μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών του ΓΕΕΑ, να το εξετάσει εκ νέου με την απόφασή του και να καταλήξει σε διαφορετικό ενδεχομένως συμπέρασμα από ό,τι το τμήμα ανακοπών. Επομένως, ακόμη και αν το συμπέρασμα του τμήματος ανακοπών ότι υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης στηριζόταν μόνο στο προγενέστερο κοινοτικό σήμα, από την προαναφερθείσα λειτουργική συνέχεια προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών ήταν υποχρεωμένο να εξετάσει, όπως άλλωστε έπραξε, όλα τα προγενέστερα σήματα, εφόσον έκρινε, διαφωνώντας με την απόφαση του τμήματος ανακοπών, ότι δεν υπάρχει κανείς κίνδυνος σύγχυσης των επίμαχων διακριτικών σημείων.

- 60 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από το άρθρο 75 του κανονισμού 207/2009 ουδόλως προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών είναι υποχρεωμένο να ζητεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη να διατυπώσουν παρατηρήσεις για την ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης σε σχέση με περισσότερα του ενός προγενέστερα σήματα, όταν το τμήμα αυτό βασίζει, όπως εν προκειμένω, την εξέτασή του ως προς τον κίνδυνο σύγχυσης σε προγενέστερα σήματα τα οποία δεν είχε λάβει υπόψη το τμήμα ανακοπών, αλλά των οποίων είχε γίνει εγκύρως επίκληση προς θεμελίωση της σχετικής ανακοπής. Συναφώς όμως δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα, με την ανακοπή της 14ης Μαρτίου 2007, είχε επικαλεστεί, προς θεμελίωση της ανακοπής της, όλα τα προγενέστερα σήματα που αναφέρονται παραπάνω στις σκέψεις 7 έως 11 και ότι είχε αναφερθεί ρητά, με τους λόγους που παρέθεσε προς θεμελίωση της ανακοπής που υπέβαλε στις 26 Σεπτεμβρίου 2008, στον κίνδυνο σύγχυσης μεταξύ όλων συνολικά των προγενέστερων σημάτων και του σήματος που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης [βλ. επ' αυτού απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2013, Lidl Stiftung κατά ΓΕΕΑ — Lactimilk (BELLRAM), T-237/11, Συλλογή, EU:T:2013:11, σκέψη 27].
- 61 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία να προβάλει, τόσο ενώπιον του τμήματος ανακοπών όσο και ενώπιον του τμήματος προσφυγών, τα επιχειρήματά της σχετικά με την ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης του σήματος που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης με όλα τα προγενέστερα σήματα, αλλά επέλεξε να μην αναπτύξει επιχειρήματα που να αφορούν ειδικά καθένα από τα προγενέστερα σήματα, αφού προτίμησε να βασιστεί, γενικά και χωρίς επομένως καμία διαφοροποίηση, στα προγενέστερα σήματα WESERGOLD (σημείο 1 του εγγράφου της ανακοπής της 26ης Σεπτεμβρίου 2008), Wesergold (σημείο 3 του εν λόγω εγγράφου) ή WeserGold (σημείο 8 του ίδιου αυτού εγγράφου). Συγκεκριμένα, είναι αναμφισβήτητο ότι η προσφεύγουσα, με έγγραφο της 22ας Δεκεμβρίου 2009, διατύπωσε, κατόπιν της άσκησης προσφυγής από την παρεμβαίνουσα κατά της απόφασης του τμήματος ανακοπών, επιχειρήματα σχετικά με το ζήτημα της μη ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης των προγενέστερων σημάτων με το σήμα που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης, επισημαίνοντας ότι πολλά από τα προγενέστερα αυτά σήματα περιείχαν τη λέξη «wesergold», της οποίας τα γράμματα «w» και «g» γράφονταν με κεφαλαία. Εφόσον όμως η ανακοπή στηριζόταν στο σύνολο των προγενέστερων σημάτων που αναφέρονται παραπάνω στις σκέψεις 7 έως 11 και το τμήμα προσφυγών είχε την εξουσία, κατά το άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, να εξετάσει τον κίνδυνο σύγχυσης μεταξύ του σήματος που αφορούσε η αίτηση καταχώρισης και όλων αυτών των προγενέστερων σημάτων, η προσφεύγουσα όφειλε, σύμφωνα με το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, να υποβάλει, κατόπιν της άσκησης της προσφυγής ενώπιον του τμήματος προσφυγών, τις παρατηρήσεις της σχετικά με τα προγενέστερα αυτά σήματα, χωριστά για το καθένα, εφόσον αυτό θα ήταν δικαιολογημένο. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί συνεπώς να ισχυρίζεται βασίμως ότι δεν μπορούσε να προβλέψει ότι το τμήμα προσφυγών θα βάσιζε την εξέτασή του ως προς τον κίνδυνο σύγχυσης σε όλα τα προγενέστερα σήματα (βλ. επ' αυτού προπαρατεθείσα στη σκέψη 60 απόφαση BELLRAM, EU:T:2013:11, σκέψη 28).
- 62 Από τα παρατιθέμενα ανωτέρω στις σκέψεις 60 και 61 προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών, μη καλώντας ρητά την προσφεύγουσα να διατυπώσει παρατηρήσεις σχετικά με τα άλλα προγενέστερα σήματα εκτός του κοινοτικού σήματος, δεν πρόσβαλε το δικαίωμα ακρόασης της προσφεύγουσας.
- 63 Επομένως, ο υπό εξέταση λόγος ακύρωσης, καθόσον η προσφεύγουσα επιδιώκει με αυτόν να αμφισβητήσει την εξουσία του τμήματος προσφυγών η οποία υπενθυμίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 61, δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.
- 64 Δεύτερον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το τμήμα προσφυγών πρόσβαλε το δικαίωμα ακρόασης της, όσον αφορά το ζήτημα αν τα προγενέστερα σήματα έχουν ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης τους.
- 65 Συναφώς αρκεί η διαπίστωση ότι η αιτίαση αυτή είναι αλυσιτελής, καθόσον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε, πράγμα όμως που δεν ισχύει, να ενημερώσει προηγουμένως την προσφεύγουσα για το δικαίωμά της να υποβάλει παρατηρήσεις, το σφάλμα αυτό, εν πάση περιπτώσει, δεν θα μπορούσε να επισύρει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, αφού από τη σκέψη 50

της ανααιρετικής απόφασης προκύπτει ότι, λόγω της μη ύπαρξης ομοιότητας μεταξύ των επίμαχων σημείων, δεν έχει καμία σημασία το ζήτημα αν τα προγενέστερα σήματα έχουν ενισχυμένο διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης τους.

66 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος ακύρωσης πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τέταρτου λόγου ακύρωσης: παράβαση του άρθρου 75, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 207/2009

67 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το τμήμα προσφυγών, αιτιολογώντας την προσβαλλόμενη απόφαση «συνοπτικά» σε σχέση με τα άλλα προγενέστερα σήματα εκτός του κοινοτικού, παρέβη το άρθρο 75, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 207/2009.

68 Στο σημείο αυτό επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι, δυνάμει του άρθρου 75, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 207/2009, οι αποφάσεις του ΓΕΕΑ πρέπει να αιτιολογούνται. Σύμφωνα με τη νομολογία, η έκταση της υποχρέωσης αυτής είναι η ίδια με την έκταση της υποχρέωσης που επιβάλλει το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και σκοπός της είναι να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερόμενους να λάβουν γνώση των λόγων που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου, προκειμένου να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή της Ένωσης να ασκήσει τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης [αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, Storck κατά ΓΕΕΑ, C-96/11 P, EU:C:2012:537, σκέψη 86, και της 15ης Ιουλίου 2014, Łaszkiwicz κατά ΓΕΕΑ — Cables y Eslingas (PROTEKT), T-18/13, EU:T:2014:666, σκέψη 71].

69 Εξάλλου, δεν μπορεί να απαιτείται από τα τμήματα προσφυγών να παραθέτουν αιτιολογία που να ακολουθεί διεξοδικά και έναν προς έναν όλους τους συλλογισμούς που διατύπωσαν ενώπιόν τους οι διάδικοι. Η αιτιολογία μπορεί δηλαδή να συνάγεται εμμέσως, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχει στους μεν ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους εκδόθηκε η απόφαση του τμήματος προσφυγών, στο δε αρμόδιο δικαστήριο επαρκή στοιχεία για να ασκήσει τον έλεγχό του [αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 2004, KWS Saat κατά ΓΕΕΑ, C-447/02 P, Συλλογή, EU:C:2004:649, σκέψη 65, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, Alber κατά ΓΕΕΑ (Poignée), T-391/07, EU:T:2009:336, σκέψη 74, και PROTEKT, προπαρατεθείσα στη σκέψη 68, EU:T:2014:666, σκέψη 72].

70 Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι. Αρκεί να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για την όλη οικονομία της απόφασης (βλ. επ' αυτού απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2007, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής, C-404/04 P, EU:C:2007:6, σκέψη 30). Κατά συνέπεια, από το γεγονός και μόνον ότι το τμήμα προσφυγών δεν επανέλαβε όλα τα επιχειρήματα ενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη ή δεν απάντησε σε καθένα από τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορεί να συναχθεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν τα έλαβε υπόψη [αποφάσεις της 9ης Δεκεμβρίου 2010, Tresplain Investments κατά ΓΕΕΑ — Hoo Hing (Golden Elephant Brand), T-303/08, Συλλογή, EU:T:2010:505, σκέψη 46, και PROTEKT, προπαρατεθείσα στη σκέψη 68, EU:T:2014:666, σκέψη 73].

71 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει συναφώς ότι το τμήμα προσφυγών αιτιολόγησε επαρκώς το γεγονός ότι έλαβε συνολικά υπόψη του, για να εξετάσει τον κίνδυνο σύγχυσης, όλα τα προγενέστερα σήματα.

72 Από τη σκέψη 16 της προσβαλλόμενης απόφασης συνάγεται ότι το τμήμα προσφυγών έλαβε υπόψη του όλα τα προγενέστερα σήματα, αφού χρησιμοποιεί τη φράση «όπως τα προγενέστερα σήματα». Στη συνέχεια, στις σκέψεις 31 και 45 της εν λόγω απόφασης, το τμήμα προσφυγών ανέφερε όλα τα προγενέστερα σήματα, «δηλαδή “WeserGold”, “Wesergold” και “WESERGOLD”». Τέλος, το τμήμα προσφυγών, υπενθυμίζοντας με τη σκέψη 32 της προσβαλλόμενης απόφασης τη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τα λεκτικά σήματα, κατά την οποία δεν έχουν καμία σημασία οι

διαφορές που οφείλονται στον συνδυασμό γραμμάτων ή λέξεων, τυπωμένων με τη συνήθη γραμματοσειρά, χωρίς κανένα συγκεκριμένο γραφιστικό στοιχείο, αιτιολόγησε πλήρως την απόφασή του να λάβει υπόψη το σύνολο των προγενέστερων σημάτων.

- 73 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν ο τέταρτος λόγος ακύρωσης καθώς και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 74 Με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 21 αναιρετική απόφαση, το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα. Εναπόκειται, επομένως, στο Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί, με την παρούσα απόφαση, επί του συνόλου των δικαστικών εξόδων που αντιστοιχούν στις διάφορες διαδικασίες, σύμφωνα με το άρθρο 219 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.
- 75 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι όλα τα αιτήματα της προσφεύγουσας απορρίφθηκαν, η προσφεύγουσα πρέπει, σύμφωνα με τα αιτήματα του ΓΕΕΑ και της παρεμβαίνουσας, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το ΓΕΕΑ και η παρεμβαίνουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ενώπιον του Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Η riha WeserGold Getränke GmbH & Co. KG φέρει τα δικαστικά της έξοδα και καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) και η Lidl Stiftung & Co. KG στις διαδικασίες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Νοεμβρίου 2015.

(υπογραφές)